

NICOLAE STEINHARDT- SELF THROUGH OTHERS

Claudia CREȚU(VAȘLOBAN)

”Petru Maior” University of Târgu-Mureș

Abstract: N. Steinhardt was, and definitely, will be an example of sincere conversion, of devotion to the Romanian people and to Romania. To those who knew him, he will be a permanent landmark both in terms of cultural life and in terms of spiritual life. Each of them will remember fondly who N. Steinhardt was, the man who directed them one way or the other on the paths of life.

Keywords: exemple, devotion, landmark, moral, spiritual.

Nicolae Steinhardt- prin alții despre sine

Cu toate că această lucrare se intitulează Nicolae Steinhardt- prin alții despre sine, nu putem trece cu vederea o părere a lui Steinhardt despre sine:

„Creștinismul mă păstrează cu ceva tineresc în mine și neplictisit, nedezamăgit, nescârbit, nesupărat. Prezenței veșnic proaspete a lui Hristos îi datorez să nu dospesc și fermentez în supărarea pe alții și pe mine. Acesta-i norocul meu, nefiresc, negândit: să-mi fie dat să cred în Dumnezeu și în Hristos, cunoscând dealtfel ce a supus Unamuno: să crezi în Dumnezeu înseamnă să îți dorești ca El să existe și în plus să te porți ca și cum ar exista”.¹

În *Convorbiri despre Nicolae Steinhardt* de Călin Emilian Chira, părintele arhimandrit Mina Dobzeu, cel care l-a botezat în închisoare pe Nicolae Steinhardt, își amintește ca și când ar fi ieri cele petrecute în închisoare:

„Și el s-a atașat foarte mult de mine și de aceea îl aud peste un timp că el cere să fie botezat: «vreau să mor creștin, că nu știu aicea în condițiile grele care sunt...Nu știu cum voi rezista...Apă viermănoasă, eu bonav de tuberculoză intestinală». Și, în cele din urmă îmi cere în 15 martie 1960 să facem botezul. Și eu am acceptat. Nu am pus problema că poate să ne audă administrația, să mai suferim și altele. Și l-am pregătit făcându-i cateheză, vorbindu-i despre Vechiul și Noul Testament. A învățat «Crezul» («Simbolul credinței»), rugăciuni și în cele din urmă am oficiat Botezul, așa simplu în condițiile în care eram. După ce-i făcusem catehizarea, când am venit de afară, adusesem apă curată și cu un ibric- zise «Simbolul credinței» și rugăciunea- și l-am botezat prin turnare. Acolo erau condiții excepționale. Și mai erau și doi preoți greco-catolici care se mai ocupau și ei de formarea lui încât au zis: «haide să facem un botez ecumenic» că erau și ei acolo. Erau preoți ortodocși, romano-catolici, pastori din multe confesiuni. Când a auzit grupul lui că se botează au întreat: «Cine-l botează?» , «La ce confesiune?», «La ortodoxie?», «Atunci îl botează călugărul». Eu eram călugărul acolo. Și l-am botezat în condițiile care erau, dar «câți în Hristos v-ați botezat în Hristos v-ați și îmbrăcat». Și am mai zis o rugăciune așa improvizată pe cât mai țineam noi minte ritualul Botezului. Și s-a considerat Botezul valid, dar pentru Sfântul Mir nu aveam materie: «Când ai să ieși din închisoare te duci la părintele Teodorescu la Sfânta Ecaterina, acolo la Institut și să te miruiască». Când colo el a uitat. Dar a găsit . A ajuns

¹ N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1991, pag. 394.

la «Icoana», la Schitul Darvari. S-a dus acolo. Și acolo l-a găsit pe părintele Teodorescu și i-a făcut administrarea Sfântului Mir. Și s-a terminat.”²

Tot într-un interviu, cu Iurie Roșca, părintele arhimandrit Mina Dobzeu mai spunea: „...el reprezintă un caz foarte important și pentru creștinătate, și pentru Biserica noastră ortodoxă. Căci dacă mâna mea a fost o mână întinsă pentru a-l boteza prin Pronia Dumnezeiască, el a fost o mână întinsă către intelectuali, care să le spună: «Iată, voi, care ați fost botezați de mici, n-ați cunoscut ce semnificație are botezul, iar eu, care am fost botezat la vârstă majoră, am cunoscut pe Hristos». Căci a trăit niște momente înălțătoare, când harul lui Dumnezeu i-a dat trăiri înălțătoare, încât noi le putem numi bucurii din Paradis. Nici eu, care le-am trăit, nu sunt și nici n-aș fi fost în stare să le exprim în cuvinte, pe când el, reușește să ni le redea în cuvinte și să spună: da, Botezul a fost adevărat, este adevărat, Sfintele Taine sunt adevărate. El, spre deosebire de mine, păcătosul, avea talent scriitoricesc, de-aia a putut să zică mai bine decât aș putea s-o fac eu.”³

Unul din ucenicii lui Nicolae Steinhardt, părintele arhimandrit Emanuil Rus spune despre acesta: „- Eram conștienți fiecare din noi că dânsul era evreu, și că era evreu încreștinat. Dar nu s-a pus problema, nu s-a făcut nici o diferențiere că dânsul era evreu... Noi l-am primit ca pe fiecare creștin care dorește să-l urmeze pe Hristos dorind să fie călugăr. N-am făcut diferențiere, nu s-a simțit nimic...Dânsul avea un comportament atât de frumos față de noi(...) În calitatea lui de evreu, vreau să vă spun ceva legat de corespondența părintelui Nicolae, de scrisorile care au rămas, dacă au rămas. Dar să vă spun un fragment din viața părintelui Nicolae legat de scrisoarea primită de la rabinul din Ierusalim în care îl întreabă: «Domnule, cum se comportă călugării de la Rohia? Ești privit cu răutate... Tu te-ai botezat și te-ai călugărit și te-ai creștinat cu deplină convingere? N-ai fost silit în pușcărie crezând că o să ai facilități?» Și când a primit scrisoarea respectivă m-a chemat și mi-a citit-o... Uite ce mi-a zis și- zice- mâine fac răspunsul. Te chem să-ți citesc și să ascuți răspunsul. Și îi răspunde rabinului de la Ierusalim: «M-am creștinat din convingere, asta am avut-o în gând încă din copilărie». Dânsul vorbea atât de frumos despre preotul de la biserica Capra din București. Dânsul acolo mergea. Mergea la Sfânta Liturghie nefiind creștin. Mergea Duminică de Duminică...(...) Și îi spune că s-a și călugărit, s-a și încreștinat din convingere și că el crede cu tărie că Iisus Hristos, cel care s-a născut din Fecioara Maria și a fost răstignit, este Fiul lui Dumnezeu cu adevărat, iar ceea «ce-mi doresc din tot sufletul este împlinirea blestemului rabinului de la București care m-a blestemat spunând să am parte cu Răstignitul. Îmi doresc să se împlinească acest blestem. Eu mă bucur și aș vrea să am parte cu Răstignitul, să fiu în împărăția lui». Așa i-a răspuns rabinului de la Ierusalim”⁴

Știm bine că, datorită faptului că era un om de cultură deosebit, care avea cunoștințe în absolut orice domeniu, participa la tot felul de conferințe, întruniri, cenecluri cu diverse teme. Printre participanții la unul din cenecluri, și anume: Ceneclul Saeculum, desfășurat între anii 1981- 1986, a fost și Aurel Podaru care spunea despre Nicolae Steinhardt: „Știam că el este «evreu convertit la ortodoxie», botezat fiind chiar în închisoare, la Jilava. Legat de acest aspect, am îndrăznit odată a-l întreba: «De ce ortodoxia, părinte Nicolae?» Mi-a răspuns fără ezitare: «Pentru măreția și adâncimile spirituale ale acestui cult»”⁵.

Printre cei care au dorit să-l cunoască și l-au cunoscut a fost și profesorul universitar Iosif Viehmann de la Institutul de Speologie din Cluj- Napoca. Acesta spune despre dânsul:

² Călin Emilian Chira, *Convorbiri despre Nicolae Steinhardt*, Editura Eikon, Cluj Napoca, 2010, pag. 10.

³ Interviul cu Iurie Roșca, pag. 9.

⁴ Călin Emilian Chira, *Convorbiri despre Nicolae Steinhardt*, Editura Eikon, Cluj Napoca, 2010, pag. 76.

⁵ Ibidem, pag. 151.

„Era știut de noi că el este un ovrei, are o altă religie, ajunge în închisoare în împrejurări pe care nu le luăm acum în seamă, se convertește, devine ortodox și creștin. Dar puțini oameni pot dovedi un creștinism atât de sincer și de împlinit, atât de înțelept și de logic, făcând întotdeauna provocărilor și criticilor cuvenitul joc”⁶.

N. Steinhardt a fost, este și, cu siguranță, va fi un exemplu de sinceră convertire, de devotament față de poporul român și față de România.

Bibliografie:

1. Amintiri despre N. Steinhardt, Crestomație de Arșavir Acterian, Editura Dacia, 2009.
2. CHIRA, Călin Emilian, Convorbiri despre Nicolae Steinhardt, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2010.
3. STEINHARDT, Nicolae, Jurnalul fericirii, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991.
4. STEINHARDT, Nicolae, Primejdia mărturisirii. Convorbiri cu Ioan Pinte, Editura Humanitas, București, 2006.
5. STEINHARDT, Nicolae, Mărturisire în Primejdia mărturisirii. Convorbiri cu Ioan Pinte, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1993.
6. ***, Caietele de la Rohia I. Nicolae Steinhardt sau Fericirea de a fi Creștin, Editura Helvetica, Baia-Mare, 1999.

The research presented in this paper was supported by the European Social Fund under the responsibility of the Managing Authority for the Sectoral Operational Programme for Human Resources Development , as part of the grant POSDRU/159/1.5/S/133652.

⁶ Ibidem, pag. 253.